

prof. PaedDr. Mária PISOŇOVÁ, PhD., Katedra pedagogiky PF UKF v Nitre

POSUDOK

**publikačnej činnosti a celkové zhodnotenie vedeckej a pedagogickej činnosti
doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD. v rámci inauguračného konania za profesora
v študijnom odbore Andragogika, ktorého začatie schválila Vedecká rada Pedagogickej
fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici dňa 29. 01. 2020.**

Na úvod chcem vyjadriť inaugurantovi uznanie za jeho dlhoročnú tvorivú prácu, s ktorou som sa mala možnosť stretnúť počas jeho aktívneho pôsobenia na riadiacich pozíciách Metodicko-pedagogického centra v Bratislave, neskôr aj na základe osobnej spolupráce pri rozvíjaní andragogiky, resp. manažmentu vzdelávania a napokon aj učiteľskej andragogiky. V mojom posudku sa nebudem vyjadrovať k podrobnostiam o získanom vzdelaní a priebehu zamestnaní doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD., ale zosumarizujem tieto fakty vo forme východísk, ktoré sú nepostrádateľné pre rozvoj odboru Andragogika. Keďže inaugurant vyštudoval s vyznamenaním učiteľstvo ruského jazyka a pedagogiky, neskôr úspešne ukončil doktorandské štúdium v odbore Pedagogika a následne sa stal docentom v odbore Pedagogika, niet pochýb o tom, že získal adekvátny teoretický potenciál, ktorý mu umožnil pretaviť všetky získané poznatky v prospech *rozvoja profesijných kompetencií učiteľov s akcentom na ich profesijné kompetencie, poradenstvo a profesijné vzdelávanie*. Je zrejmé, že rozvoj akéhokoľvek študijného odboru nie je možné zabezpečiť bez efektívneho prepojenia s praxou. Pracovné pozície, ktoré doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD. vykonával, sú jedným z ukážkových príkladov toho, ako je potrebné udržiavať kontinuitu medzi teóriou a praxou. Svedčí o tom jeho práca stredoškolského učiteľa pedagogiky na Strednej pedagogickej škole v Prešove a následné pôsobenie na pozíciách metodika, učiteľa kontinuálneho vzdelávania, lektora, zástupcu riaditeľa a generálneho riaditeľa MPC v Bratislave. Všetky spomínané manažérske, učiteľské a lektorské skúsenosti celkom určite v súčasnosti využíva na pozícii docenta na Katedre andragogiky UMB v Banskej Bystrici.

V mojom posudku by som sa chcela vyjadriť k viacerým kľúčovým oblastiam tvorivej práce inauguranta. Na účely posúdenia spôsobilosti doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD. zastávať pozíciu vysokoškolského profesora som sa zamerala aj na určujúce oblasti jeho vedecko-pedagogickej činnosti, ktorou ovplyvnil rozvoj odboru Andragogika, ako aj ďalších príbuzných odborov. Sú to jeho vedecko-pedagogické aktivity v nasledovných oblastiach: účasť a vedenie výskumných úloh, pedagogické aktivity, vedecká škola, publikačné výstupy, prednášková činnosť, študijné pobyty, príprava a garantovanie študijných programov a členstvá v domácich a zahraničných komisiách.

Keďže *účasť a vedenie výskumných úloh* považujem za kľúčovú oblasť profilu vysokoškolského profesora musím konštatovať, že 18 projektov na ktorých inaugurant participoval je dostatočným predpokladom na to, aby mohol prispieť k rozvoju študijného odboru Andragogika. Z uvedeného počtu to boli 4 pozície vedúceho projektu v grantových schémach VEGA, KEGA, APVV a 4 pozície spoluriešiteľa v ďalších projektoch uvedených schém. Bol aj vedúcim projektu ERAZMUS+ zameraného na podporu gramotnosti dospelých

pre rozvoj inklúzie a rovnoprávnosti a spoluriešiteľ ďalšej medzinárodnej grantovej úlohy zacielenej na učiteľskú profesiu v meniacich sa požiadavkách na vzdelávanie v spolupráci s Karlovou univerzitou v Prahe. Nie menej významné sú aj ďalšie projekty (národné projekty ESF, projekty MŠVVŠ SR, MPC a ďalšie), ktoré majú veľmi významný aplikačný charakter. Je to spolu 8 projektov, z ktorých 3 inaugurant viedol a v ďalších 5 bol spoluriešiteľom. Z pohľadu posudzovania týchto aktivít na účely vymenúvacieho konania je ale dôležitejšie ich zameranie. Väčšina z nich rieši problematiku, ktorá je hlavnou témou inauguranta a tou je v zjednodušenom vyjadrení učiteľská andragogika. Je zrejmé, že práve tieto výstupy mu umožnili získané poznatky uplatniť v jeho pedagogickej činnosti, pri vedení doktorandov a tiež v rámci publikačnej činnosti.

Môžem konštatovať, že *pedagogické aktivity* inauguranta od roku 1989 až dodnes korešpondujú s jeho vedeckým zameraním. Pedagogickú erudovanosť doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD. ocenili aj viaceré univerzity, či už je to samozrejme domovská UMB v Banskej Bystrici, ale aj PdF Karlovej univerzity v Prahe, Prešovská univerzita v Prešove v rámci troch fakúlt, ale aj Trnavská univerzita v Trnave a Technická univerzita v Košiciach. Predmety, ktoré doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD. zabezpečoval možno situovať do oblasti edukačných vied, manažmentu vzdelávania, teórie vzdelávania dospelých, androdidaktiky, všeobecnej didaktiky, pedeutológie, ako aj profesijného vývinu učiteľa. Všetky z uvedených oblastí korešpondujú so stále naliehavejšou požiadavkou posudzovať predmet skúmania andragogiky holisticky, z pohľadu viacerých vedných disciplín a to vo vzájomných súvislostiach. V tomto kontexte nemožno opomenúť aj vedie bakalárskych a diplomových prác v celkovom počte 43, ako aj oponovanie 2 rigoróznym prác.

Prepojenie bohatých vedeckých skúseností s dosahom na medzinárodnú spoluprácu a pedagogickú činnosť predurčilo inauguranta k vedeniu doktorandov a zároveň k rozvoju jeho *vedeckej školy* na UMB v Banskej Bystrici. Do súčasnej doby ukončili doktorandské štúdium pod jeho vedením 4 študenti, 2 sú po dizertačnej skúške a ďalší 3 sú v procese doktorandského štúdia. Témy predmetných dizertačných prác súvisia s vedeckou profiláciou inauguranta.

doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD. má na konte 2 vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách, ktoré riešia akcentovanú problematiku a to profesijné vzdelávanie, resp. rozvoj učiteľov a poradenstvo, ako aj 4 vedecké monografie domácej proveniencie. Na účely rozvoja jeho vedeckej školy vytvoril aj 2 vysokoškolské učebnice a 2 skriptá. Z celkového počtu 28 publikácií vo vedeckých časopisoch boli 3 zaevidované v databázach ISI WOK a SCOPUS. Kladne hodnotím množstvo ohlasov na predmetné publikačné výstupy inauguranta, čo svedčí o jeho odbornej akceptovateľnosti v domácich, ale aj zahraničných vedeckých kruhoch. Z celkového počtu 306 ohlasov bolo 208 domácich, 98 zahraničných a 16 citácií bolo zaevidovaných v renomovaných databázach. Po preštudovaní predloženého súboru prác doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD., považujem za ťažiskové publikácie s názvom: Štandardizácia profesijných kompetencií učiteľov (2013), Učiteľská andragogika (2018), Teória výchovy a sebvýchovy dospelých I. časť (2018) a vedeckú štúdiu s názvom Poradenstvo v podpore profesijného rozvoja pedagogických zborov škôl (2018). V nich, ale aj v ďalších je evidentná odborná zainteresovanosť autora a to najmä v kontexte interdisciplinárneho chápania problematiky učiteľskej andragogiky. V knižnej publikácii Štandardizácia profesijných kompetencií učiteľov – východiská a perspektívy, ktorá je hlavným výstupom projektu VEGA s názvom: Determinanty profesijného rozvoja lektora v kontexte kvality vzdelávania dospelých, sa jej autor zameril na profesionalizáciu kompetencií učiteľov prostredníctvom moderných systémov podpory ich rozvoja. Východiskom ich tvorby bola reflexia negatívnych faktorov, medzi ktoré podľa autora patria: starnutie učiteľskej populácie, prefeminizovanosť učiteľských kolektívov, pokles odbornosti výučby, časté

kurikulárne zmeny a ďalšie determinanty. Následne v roku 2018 vznikli ďalšie publikácie, ktoré korešpondujú s profesijným smerovaním inauguranta. Jednou z nich je vysokoškolská učebnica s názvom: Teória výchovy a seba výchovy dospelých, ktorá bola vyústením riešenia projektu VEGA s názvom: Andragogická etika v teórii edukácie dospelých. Jej cieľom bolo pomôcť učiteľskej verejnosti pri utváraní andragogického myslenia, prostredníctvom schopnosti porozumieť väzbám medzi kategóriami, javmi, procesmi, podmienkami, kontextami a konceptmi odboru. Azda najviac sa približuje k súčasnému zameraniu inauguranta monografia s názvom: Učiteľská andragogika, s podtitulom O profesijnom vzdelávaní a poradenstve. Cieľom jej autora bolo predstavenie konceptu učiteľskej (profesijnej) andragogiky, ktorý v systémovom poňatí zahŕňa a vysvetľuje základné komponenty ako učiteľská profesia, profesionalizácia učiteľstva, profesijná identita, integrita, status, autonómia, etika, profesijné učenie a stratégie, profesijná dráha, kariéra a ďalšie deskriptory. Za prínos uvedenej monografie pre rozvoj učiteľskej andragogiky považujem aj praxeologické námety, ktoré je možné v budúcnosti využiť v procese rozvoja učiteľov. Vo vedeckom príspevku Poradenstvo v podpore profesijného rozvoja pedagogických zborov škôl implementuje jeho autor vyššie uvedené aspekty do podmienok pedagogických zborov škôl a reaguje na absenciu komplexných programov podpory profesijného rozvoja učiteľov. Vo všetkých spomínaných publikáciách, ale aj ďalších vedeckých štúdiách autor využíva poznatky zo vzdelávacej politiky, andragogiky (najmä profesijnej), pedeutológie, pedagogiky, psychológie a manažmentu vzdelávania. Dôkazom osobnej zainteresovanosti inauguranta na rozvoji manažmentu vzdelávania, resp. školského manažmentu je aj jeho spoluautorstvo terminologického a výkladového slovníka školského manažmentu, ktorý bol pod mojim vedením vydaný v roku 2017.

Prepojenie paradigiem spomínaných vedných odborov a disciplín je nevyhnutné, pretože v súčasnosti sa vplyvom najmä spoločenských zmien a globálnych determinantov postupne mení charakter učiteľskej profesie, na čo nie vždy včas reaguje kurikulum pregraduálnej prípravy učiteľov. Z uvedeného dôvodu kladne hodnotím aj množstvo vedeckých príspevkov uverejnených v recenzovaných zborníkoch a monografiách. Ich celkový počet je v súlade s požiadavkami na vymenúvacie konanie profesorov na UMB v Banskej Bystrici, pri čom počet vedeckých prác je výrazne prekročený.

Medzinárodné uznanie vedeckej práce doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD., sa premietlo aj do jeho bohatej *prednáškovej činnosti*, ktorá bola súčasťou *študijných pobytov* v Japonsku, Francúzsku, Taiwane, Ruskej federácii, Holandsku, Poľsku a v Českej republike. Nemožno samozrejme opomenúť ani prednáškové aktivity na mnohých univerzitných pracoviskách v Slovenskej republike.

Jedným z dôležitých ukazovateľov prínosu inauguranta pre rozvoj vedy, v tomto prípade andragogiky je aj *príprava a garantovanie študijných programov* Andragogika v bakalárskom, magisterskom a doktorandskom stupni na UMB v Banskej Bystrici a študijného programu Andragogika a management vzdelávania v bakalárskom a magisterskom stupni štúdia na PdF UK v Prahe. V tejto súvislosti inaugurant zaviedol do vysokoškolskej prípravy na UMB v Banskej Bystrici predmet s názvom: Ako poskytovať vzdelávanie v súkromnom sektore a na PdF Karlovej univerzity v Prahe predmet s názvom: Andragogické poradenstvo.

V neposlednom rade chcem akcentovať v mojom posudku aj *členstvá v komisiách* pre štátne a rigorózne skúšky na UMB v Banskej Bystrici, na Fakulte humanitných a prírodných vied PU v Prešove, na TU v Trnave a na PdF Univerzity Karlovej v Prahe, tiež členstvo v 3 odborových komisiách doktorandského štúdia Andragogika na UMB v Banskej Bystrici, v doktorskom študijnom programe Pedagogika študijného odboru Andragogika na Univerzite J. A. Komenského v Prahe, členstvo v odborovej komisii v študijnom programe Školská pedagogika na PdF TU v Trnave a na Ústave výskumu sociálnej komunikácie SAV v Bratislave. Súčasťou

tvorivej činnosti doc. PaedDr. Ivana Pavlova, PhD. je aj členstvo v 3 habilitačných komisiách na PdF UMB v Banskej Bystrici, na PdF TU v Trnave a na FSVZ UKF v Nitre. Nemožno opomenúť tiež jeho aktívnu prácu v 10 domácich a medzinárodných mimovládnych orgánoch a organizáciách vrátane členstva v redakčnej rade časopisu Pedagogické rozhľady, v 3 vedeckých radách, v pracovnej skupine Akreditačnej komisie pre oblasť výskumu 1. Pedagogické vedy a ďalšie aktivity inauguranta.

Otázky pre inauguranta:

1. Aké riešenia navrhujete za účelom lepšieho uplatnenia absolventov andragogických študijných programov na trhu práce?
2. Aké by malo byť ďalšie smerovanie odboru Učiteľstvo a pedagogické vedy v zameraní na vzdelávanie dospelých?

Záver

Na základe vyššie uvedenej charakteristiky inauguranta môžem konštatovať, že doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD. preukázal, v zmysle zákona o vysokých školách, §75 o vysokoškolských učiteľoch, ods. 4 o vysokoškolskom učiteľovi vo funkcii profesora, spôsobilosť vykonávať funkciu profesora v odbore Andragogika.

V Nitre, 09. 03.2020

prof. PaedDr. Mária Pisoňová, PhD.